

אגף בנק-לקוח הפיקוח על הבנקים

ירושלים, י"ט בטבת, תשפ"ב

23 בדצמבר, 2021

חוזר מס' ח – 06 - 2685

לכבוד

התאגידים הבנקאיים

הנדון: הצגת נתוני פעילות בפיקדון ניירות ערך
(הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 460 ו-425)

מבוא

1. הפיקוח על הבנקים, בשיתוף פעולה עם הרשות לניירות ערך, קובע בהוראה זו פורמט אחיד של הצגת מידע ונתונים ללקוח אודות פיקדון ניירות הערך שלו בתאגיד הבנקאי. במסגרת זו יוצגו ללקוחות מידע אודות תשואת פיקדון ניירות הערך, הנכסים הכלולים בו, גילוי אודות הפעילות בפיקדון ניירות הערך, והעמלות שהלקוח משלם עבור השירותים.
2. המידע בדבר פיקדון ניירות הערך הינו בעל ערך רב ללקוח ונועד לשפר את יכולתו לקבל החלטה מושכלת באשר לאפיק ההשקעה המיטבי עבורו, תוך בחינת חלופות השקעה אחרות.
3. לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, ובאישור הנגיד, קבעתי את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 460 בנושא "הצגת נתוני פעילות בפיקדון ניירות ערך" (להלן - "ההוראה").

עיקרי ההוראה

4. סעיף 3 להוראה קובע על אילו סוגי תאגידים בנקאיים תחול ההוראה.
5. סעיף 4 להוראה קובע הגדרות למושגים העיקריים המופיעים בהוראה.
6. בסעיף 5 מוגדרת החובה להעמיד לרשות הלקוח מידע אודות תשואת תיק ניירות ערך, באזור האישי בו מוצגת פעילות ניירות הערך, ביישום אותו מציע התאגיד הבנקאי ללקוחותיו. שיעור התשואה יוצג בהתאם למספר הימים שבחר הלקוח. עבור לקוח שמקבל שירותי ייעוץ השקעות תוצג גם מידת החשיפה של פיקדון ניירות הערך שלו בתאגיד הבנקאי.

דברי הסבר

- מטרת הסעיף לאפשר ללקוח נגישות נוחה למידע אודות התשואה של פיקדון ניירות הערך לפרקי זמן משתנים בהתאם לבחירתו, על ידי הצגתו באופן מקוון ודינמי, ביישום המוצע ללקוחות (כדוגמת אתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי או האפליקציה). עבור לקוח שמקבל שירותי ייעוץ השקעות, התאגיד הבנקאי נדרש גם להציג את מידת החשיפה שכן מדובר בנתונים הכרוכים זה בזה.
7. בסעיף 6 להוראה מפורטים סוגי המידע והנתונים שעל התאגיד הבנקאי להציג ללקוח באופן תקופתי, מועדי הצגת המידע, ובאיזה פורמט הוא יוצג. הסעיף מפנה לתוספת להוראה בה מוצג פורמט הצגת הנתונים.

דברי הסבר

מטרת ההוראה היא לקבוע מסגרת תקופתית אחידה להצגת הנתונים לנוחיות הלקוחות, בנוסף למידע הדינמי המוצג ללקוחות באופן שוטף. בהתאם לכך, נקבע פורמט דיווח המכיל שני חלקים. החלק הראשון, כמפורט בתוספת, מגדיר את סוגי המידע והנתונים שיוצגו: שווי הפיקדון ונתונות בפיקדון, שיעור תשואה מצטבר ברמה רבעונית והשוואה לשנים קודמות, ומידע על עמלות ששולמו בגין הפעילות בפיקדון ניירות הערך. ההוראה מאפשרת לתאגיד הבנקאי להציג ללקוח גם את שיעור התשואה של התיק על פי החישוב הקבוע בתקנות הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (דוחות), התשע"ב-2012. עבור לקוח שמקבל ייעוץ השקעות יוצגו בנוסף גם פרטים אודות שם היועץ/מרכז הייעוץ בהתאם לאופן מתן הייעוץ, רמת הסיכון בפיקדון ניירות הערך, ומידת החשיפה לנכסים ולמט"ח בפיקדון ניירות הערך. רמת הסיכון ומידת החשיפה יחושבו על אותם נכסים שעל בסיסם חושבה התשואה. מבנה החלק השני ותוכנו הם לבחירת התאגיד הבנקאי.

8. סעיף 7 להוראה קובע כי התאגיד הבנקאי יאפשר ללקוח נגישות למידע התקופתי שהוצג ברבעונים הקודמים של אותה שנה קלנדרית. עוד קובע הסעיף כי הנתונים יוצגו בפורמט המאפשר מעקב, שמירה והדפסה.

דברי הסבר

מטרת הסעיף לאפשר ללקוח נגישות לנתונים ההיסטוריים אשר הוצגו לו ברבעונים הקודמים באופן פשוט וקל.

9. סעיף 8 להוראה קובע את אופן מסירת המידע והנתונים עבור לקוח שאינו מנוי על שירותי מידע בערוץ קשר מקוון. הסעיף קובע כי מסירת המידע תתבצע באמצעי בו בחר הלקוח לקבל הודעות.

דברי הסבר

מטרת הסעיף לעגן באופן ברור את אופן מסירת המידע והנתונים עבור לקוח שאינו מנוי על שירותי מידע בערוץ קשר מקוון. במועד משלוח הדוח השנתי ובמועד הדיווח החצי שנתי על עמלות, יימסר המידע האמור בצמוד לדיווחים אלו.

10. סעיף 9 להוראה קובע כי מטבע הדיווח יהיה שקל חדש. התאגיד הבנקאי רשאי לדווח במטבע זר, ובלבד שהציג במקביל למטבע הזר את ערכו בשקל חדש, לפי השער היציג במועד הדיווח, וכן את שיעור השינוי במטבע שנבחר לעומת השקל החדש.

דברי הסבר

מטרת הסעיף היא לקבוע פורמט הצגה אחיד למידע ולנתונים, במטרה ליצור בסיס השוואה פשוט וקל עבור הלקוח. עם זאת, התאגיד הבנקאי יהיה רשאי לדווח במטבע זר, אם בנוסף להצגה במטבע הזר יציג במקביל את ערכי הנתונים בשקל חדש, וכן את שיעור השינוי במטבע הזר לעומת השקל החדש.

11. סעיף 10 מגדיר את דרך חישוב תשואת פיקדון ניירות ערך. בסעיף מוצגת נוסחת TWR והפרמטרים לחישוב הנוסחה.

דברי הסבר

מטרת הסעיף היא לקבוע נוסחה אחידה לחישוב התשואה על מנת לשפר את היכולת של הלקוח להשוות בין מוצרים חלופיים ולבחון חלופות השקעה. שיטת TWR היא שיטה מקובלת לאומדן תשואה.

12. סעיף 11 קובע כי לצורך חישוב תשואת פיקדון ניירות הערך יש לקחת בחשבון את סוגי הנכסים הנסחרים בבורסה בישראל ומחוץ לישראל, המופיעים תחת פיקדון ניירות הערך של הלקוח, לרבות יחידות, כהגדרתן בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994. עבור לקוחות המקבלים מהתאגיד הבנקאי שירותי ייעוץ השקעות, התאגיד הבנקאי יכלול בחישוב התשואה גם פיקדונות

מובנים. התאגיד הבנקאי רשאי לקבוע מתודולוגיה עקבית המגדירה אילו נכסים נוספים יוצגו בחשבון הלקוח וכיצד ייקבע השווי שלהם. הגדרות אלו ידווחו ללקוח במסגרת המידע התקופתי.

דברי הסבר

מטרת הסעיף היא לקבוע פורמט חישוב ברור וגלוי עבור הלקוח. בחישוב התשואה יכללו סך סוגי הנכסים המופיעים תחת פיקדון ניירות הערך של הלקוח.

עבור לקוח שמקבל ייעוץ השקעות נקבע, כי גם פיקדונות מובנים יכללו בחישוב התשואה. לעניין זה יובהר כי יש להמשיך ולהכליל פיקדונות מובנים שנקנו, אגב הייעוץ, בחישוב התשואה, עד למועד פירעונם, וזאת גם אם הלקוח הפסיק לקבל שירותי ייעוץ השקעות מהתאגיד הבנקאי.

כמו כן, הסעיף מאפשר לתאגיד הבנקאי לכלול בחישוב התשואה נכסים נוספים, לאור זאת שבהתאם להמלצת הייעוץ יתכן וכספי הלקוח יושקעו גם בנכסים נוספים, כגון מזומנים. התאגיד הבנקאי יגבש מתודולוגיה עקבית להגדרת סוגי הנכסים ולקביעת השווי שלהם אשר יכללו תחת פיקדון ניירות הערך של הלקוח.

בהערת השוליים הראשונה בדיווח התקופתי (התוספת להוראה), יינתן גילוי ללקוח אודות סוגי הנכסים הנכללים בחישוב התשואה, ואודות הנכסים הנוספים שבחר התאגיד הבנקאי לכלול בחישוב עבור לקוח מיועץ.

13. התוספת להוראה מציגה את פורמט הצגת הנתונים ללקוח.

דברי הסבר

קביעת מסגרת אחידה וברורה להצגת הנתונים נועדה להגביר את יכולת ההבנה וההשוואה של הלקוח. מידע על עמלות יוצג במועדים הקבועים להצגת הדוח השנתי והדוחות החצי שנתיים על עמלות. עבור לקוח מקוון, התוספת תכלול פירוט של המידע על עמלות או קישור לדוח השנתי או לדוח העמלות החצי שנתי. עבור לקוח שאינו מנוי על שירותי מידע בערוץ קשר מקוון, התאגיד ימסור את המידע על העמלות בצמוד למועדי הדיווח על עמלות.

14. בחלק ה' בתוספת השנייה בנב"ת 425 תחת כותרת "ניירות ערך" יימחקו המילים "רווח/הפסד".

דברי הסבר

התיקון האמור נערך לאור המידע הניתן ללקוח בתוספת להוראה זו.

תחילה

15. תחילתו של חוזר זה לכל המאוחר ביום 1.1.2023. דיווח ראשון יהיה עבור רבעון ראשון שיסתיים ביום 31.3.2023, ללא מספרי השוואה.

עדכון הקובץ

16. מצ"ב דפי עדכון לקובץ ניהול בנקאי תקין. להלן הוראות העדכון:

להכניס עמוד
460-1-5 [1] (12/21)

להוציא עמוד

בכבוד רב,

יאיר אבידן

המפקח על הבנקים

הצגת נתוני פעילות בפיקדון ניירות ערך**מבוא**

1. הוראה זו מסדירה את חובתו של תאגיד בנקאי להציג ללקוחותיו מידע בכתב אודות תשואות פיקדון ניירות ערך של הלקוח בתאגיד הבנקאי, וכן פירוט אודות סך הנכסים הכלולים בפיקדון ניירות הערך שברשותו. כמו כן, הנתונים כוללים גילוי אודות פעילות פיקדון ניירות הערך והעמלות שהלקוח משלם עבור השירותים.
2. הצגת המידע ללקוח נועדה לשקף את ביצועי פיקדון ניירות הערך על מנת לאפשר לו לקבל החלטה מושכלת באשר לאפיק ההשקעה המיטבי עבורו, תוך בחינת חלופות השקעה אחרות.

תחולה

3. הוראה זו תחול על התאגידים הבנקאיים כהגדרתם בחוק הבנקאות (שירות לקוח), התשמ"א-1981 (להלן: **תאגיד בנקאי**):

הגדרות

4. **"לקוח"** - לקוח בעל פיקדון ניירות ערך בתאגיד הבנקאי, לרבות לקוח שמקבל מהתאגיד הבנקאי שירותי ייעוץ השקעות, למעט לקוח שהוא חברה מנהלת או קופת גמל כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופת גמל), תשס"ה-2005, או מבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א, 1981, או חברה מנהלת של קרנות נאמנות.
- "ייעוץ השקעות"**, **"ניהול תיק השקעות"** - כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, שיווק השקעות, וניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, (להלן: **חוק הייעוץ**).
- "מידת חשיפה"** - כהגדרתה בתקנות הסדרת השקעות משותפות בנאמנות (אופציות, חוזים עתידיים ומכירות בחסר), התשס"א-2001.
- "פיקדון מובנה"** - פיקדון בנקאי הנכלל בהגדרת "מוצר מובנה" שבסעיף 1 לחוק הייעוץ.
- "פיקדון ניירות ערך"** - למעט פיקדון שנועד לקבלת שירות ניהול תיק השקעות.

הצגת מידע ללקוח

5. תאגיד בנקאי יציג ללקוח מידע אודות שיעור התשואה כמוגדר בסעיפים 10 ו-11 להוראה. ללקוח שמקבל שירותי ייעוץ השקעות תוצג גם מידת החשיפה של פיקדון ניירות הערך שלו בתאגיד הבנקאי. המידע יוצג באזור האישי בו מוצגת פעילות ניירות הערך, ביישום אותו מציע התאגיד הבנקאי ללקוחותיו (להלן: האזור האישי). שיעור התשואה יוצג בהתאם למספר הימים שבחר הלקוח.

מידע תקופתי

6. בנוסף על האמור בסעיף 5, תאגיד בנקאי יציג ללקוחותיו, באזור האישי, מידע תקופתי אודות הפעילות בפיקדון ניירות הערך שלו, לרבות שיעור התשואה של פיקדון ניירות ערך, בהתאם למפורט בתוספת באופן הבא (להלן: **מידע תקופתי**):

(א) הנתונים המצטברים מתחילת השנה הקלנדרית ועד תום הרבעון הרלבנטי יוצגו עד לסוף החודש העוקב לתום הרבעון האמור, למעט הרבעון הרביעי של השנה הקלנדרית אשר יוצג ב-28 לפברואר של השנה העוקבת (להלן: **מועד הדיווח**).

(ב) הנתונים יוצגו בחלוקה הבאה:

(1) **חלק ראשון** - חלק זה יהיה ערוך בהתאם לנוסח ולמבנה, כפי שנקבעו בתוספת. התאגיד הבנקאי רשאי בנוסף להציג ללקוח גם את שיעור התשואה של התיק על פי החישוב הקבוע בתקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (דוחות), התשע"ב-2012. במידה ויבחר תאגיד בנקאי לעשות כן, יוסיף הסבר ללקוח אודות ההבדלים בין החישובים.

עבור לקוח שמקבל מהתאגיד הבנקאי שירותי ייעוץ השקעות, יוצגו "מידת החשיפה", רמת הסיכון, כפי שאושרה על ידי הלקוח, וכן מידע נוסף, ככל שסוכם עם הלקוח בעניין זה (למשל, מדיניות השקעה, או מגבלות השקעה). אם עודכנה רמת הסיכון ממועד הדיווח הקודם, תצוין רמת הסיכון המעודכנת, נכון למועד הדיווח ורמת הסיכון שדווחה במועד הדיווח הקודם, תוך ציון המועד בו נערך השינוי.

(2) **חלק שני** - מידע נוסף והסברים בהתאם לשיקול דעת התאגיד הבנקאי.

7. התאגיד הבנקאי יאפשר ללקוח נגישות למידע התקופתי שהוצג ברבעונים האחרונים של אותה שנה קלנדרית, ולנתוני סוף השנה של השנתיים שקדמו לה, בפורמט המאפשר מעקב, שמירה והדפסה.

8. עבור לקוח שאינו מנוי על שירותי מידע בערוץ קשר מקוון, התאגיד הבנקאי ימסור את המידע והנתונים המפורטים בסעיף 6, עד למועד הדיווח, המוגדר לעיל, באמצעי בו בחר הלקוח לקבל הודעות. במועד משלוח הדוח השנתי ובמועד הדיווח החצי שנתי על עמלות, יימסר המידע האמור בצמוד לדיווחים אלו.

9. מטבע הדיווח יהיה שקל חדש. התאגיד הבנקאי רשאי לדווח במטבע זר, ובלבד שהציג במקביל למטבע הזר את ערכו בשקל חדש, לפי השער היציג במועד הדיווח, וכן את שיעור השינוי במטבע שנבחר לעומת השקל החדש.

אופן חישוב תשואת פיקדון ניירות ערך

10. תשואת פיקדון ניירות ערך תחושב בשיטת TWR כמפורט להלן:

הגדרות:

- π - מכפלת הביטויים הכלולים בסוגריים שלאחריו.
- i - אינדקס לתקופה בה לא התקיים תזרים מזומנים בחשבון, למעט בסוף התקופה.
- n - מספר התקופות הנ"ל (תקופה מוגדרת כמשך הזמן בו לא היה תזרים מזומנים, אלא בסופה).
- v_i^T - שווי פיקדון ניירות הערך בסוף התקופה ה- i .
- v_i^0 - שווי התחלתי של פיקדון ניירות הערך בתקופה ה- i .
- M_i - סך הכספים או הנכסים שהופקדו בפיקדון הלקוח בניכוי הסכומים או הנכסים שנמשכו או הוצאו מפיקדון הלקוח בסוף התקופה ה- i .
- R_i - שיעור התשואה לתקופה ה- i , יחושב באופן הבא:

$$R_i = \left[\frac{v_i^T - M_i}{v_i^0} - 1 \right]$$

R - שיעור התשואה המצטבר, יחושב באופן הבא:

$$R = \left[\prod_{i=1}^n (1 + R_i) - 1 \right] * 100$$

11. סוגי הנכסים אשר יילקחו בחשבון לצורך חישוב התשואה יהיו בהתאם לסוגי הנכסים הנסחרים בבורסה בישראל או מחוץ לישראל אשר מופיעים תחת פיקדון ניירות הערך של הלקוח, לרבות יחידות, כהגדרתן בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994. עבור לקוחות המקבלים מהתאגיד הבנקאי שירות ייעוץ השקעות, התאגיד הבנקאי יכלול בחישוב התשואה גם פיקדונות מובנים. התאגיד הבנקאי רשאי לקבוע מתודולוגיה עקבית המגדירה אילו נכסים נוספים יוצגו בחשבון הלקוח, וכיצד יחושב השווי שלהם. הגדרות אלו ידווחו ללקוח במסגרת המידע התקופתי.

* * *

עדכונים

חוזר 06 מס'	גרסה	פרטים	תאריך
2685	1	הוראה מקורית	23.12.2021

תוספת - תשואת פיקדון ניירות ערך

שם הלקוח :

מספר ח-ן :

טלפון לבירורים :

פיקדון ניירות ערך - נתונים ליום [xx/yy/20zz]¹

שווי פיקדון ניירות הערך ונכסים נוספים ותנועות בפיקדון בתקופת הדוח (מתאריך עד תאריך)

לתשומת הלב! מקום בו בוצעה גם פעילות שלא על פי ייעוץ ההשקעות שניתן מטעם הבנק, התשואה משקפת גם את תוצאותיה של פעילות זו.

תשומת לבך : סכומים אלו מופקדים ישירות לחשבונך.	XXXX	יתרת נכסים לתחילת התקופה [תאריך]
	YYY	רכישות בניכוי מכירות של ניירות ערך ונכסים פיננסיים
תשומת לבך : המס ששולם מנוכה ישירות מחשבונך. סכומי המס נכונים למועד הדיווח.	(PPP)	דיבידנד, קופונים וריביות, לפני עמלות ומס
	XXX	רווחים (הפסדים) מעליית (ירידת) שווי ²
תשומת לבך : תשומת לבך : סכומים אלו מופקדים ישירות לחשבונך.	XXXX	יתרת נכסים לסוף תקופה [תאריך]
	(TTT)	מס ששולם
	(XXX)	סך עמלות שנגבו בגין פעילות בניירות ערך

תשומת לבך : ביחס ל-X% מיתרת הנכסים עלול להתעורר קושי במימוש מידי בעת הצורך.

תשואת הפיקדון לפי תקופות (%)³

XXXX	XXXX	מתחילת שנת XXXX

תשואת הפיקדון

תשואת הפיקדון

(בניכוי עמלות ודמי ניהול ניירות ערך)

לתשומת הלב! התשואה נכונה עבור כספים שהיו בפיקדון במשך כל תקופת החישוב, ולכן במצבי קיצון כאשר יש משיכות והפקדות משמעותיות, במהלך תקופת חישוב התשואה, המלוות בתנודות חריגות בשוקי ההון, יתכן ושיעור התשואה המחושב לא יותאם לרווח/הפסד בש"ח הנובע מהפיקדון.

¹ פיקדון ניירות ערך כולל... (להשלמת התאגיד הבנקאי) ואינו כולל....(להשלמת התאגיד הבנקאי).

² נתון מאזן. מחושב כהפרש בין יתרת הנכסים בתחילת ובסוף התקופה, בנטרול רכישות בניכוי מכירות, דיבידנדים, קופונים וריביות, ומשקף עלייה/ירידה בשווי הנכסים שלא מומשו לסוף התקופה, לפני מס.

³ התשואה מחושבת ע"פ שיטת TWR כאשר הוצאות מיסים אינן מובאות בחשבון. עמלות הכרוכות בביצוע עסקה, כגון עמלת קניה/מכירה או דמי ניהול ניירות ערך, נלקחות בחשבון בחישוב התשואה ומביאות להקטנתה.

פירוט עמלות שנגבו בגין פעילות בניירות ערך

קישורים לתשתית הקיימת - הדוח השנתי או הדוחות החצי שנתיים על עמלות, כקבוע בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 414 ו-425 או חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, לפי העניין.

בנוסף, ללקוח מיועץ יוצגו הנתונים הבאים:

1. שם היועץ ושם היחידה/מרכז הייעוץ, בהתאם לאופן מתן הייעוץ.
2. רמת סיכון בפקדון ניירות הערך וכן מידע נוסף, ככל שסוכם עם הלקוח בעניין זה⁴.
3. מידת החשיפה לנכסים ולמט"ח בפקדון ניירות הערך⁴.

הנחיות למילוי המידע שבתוספת:

1. עבור "תשואת פיקדון ניירות הערך" - יש להציג בעמודה הימנית את נתוני השנה הנוכחית, בעמודה האמצעית את נתוני השנה הקודמת, ובעמודה השמאלית את הנתונים של לפני שנתיים. אם לא קיימים נתונים לאחת או יותר משתי שנות הכספים המלאות שקדמו לשנה האחרונה - יש לציין זאת.
2. לצורך חישוב "הנכסים שעלול להתעורר קושי במימוש המידי" - יש להתחשב בכל נכס סחיר שנפח המסחר בו בשלושת ימי המסחר הסמוכים ליום הדוח מעיד על כך שעלול להיות קושי במימושו בפרק זמן סביר ביחס ללקוח המחזיק בו ובמחיר התואם את שווי. כמו כן, עבור לקוחות מיועצים יש להתחשב בפקדונות מובנים.
3. עבור "מידת החשיפה" - המידע יוצג בתרשים אשר יפרט את מידת החשיפה ליום הדוח בפקדון ניירות הערך לפי נכסים ולפי מטבעות, אופן ההצגה נתון לשיקול דעת התאגיד הבנקאי.

⁴ רמת הסיכון ומידת החשיפה מחושבות על אותם נכסים עליהם חושבה התשואה.